Prokhorova V. V., Yanchak Yu. O. & Shcherbyna Ye. V. (2024). Instrumenty tsyfrovoi ekonomiky v kontekysti pidvyshchennia efektyvnosti diialnosti promyslovykh pidpryiemstv [Tools of the digital economy in the context of increasing the efficiency of industrial enterprises]. *Biznes Inform*, *3*, 174–182. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-174-182

Prokhorova V. & Zaitseva A. (2023). Pobudova konfihuratsii biznes ideolohii novatorskoho typu v upravlinnia rozvytkom pidpryiemstv [Building the configuration of an innovative business ideology in enterprise development management]. *Adaptyvne upravlinnia: teoriia i praktyka. Seriia «Ekonomika»*, *17*. https://doi.org/10.33296/2707-0654-17(34)-10

Tishakov P. Yu. (2024). Innovatsiini adaptyvni stratehii v upravlinni malymy pidpryiemstvamy kharchovoi promyslovosti [Innovative adaptive strategies in the management of small food industry enterprises]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*, *9*. https://doi.org/10.5281/zenodo.13347162

Yakovenko Ya. Yu., Bilyk M. Yu. & Oliinyk Ye. V. (2024). Tsyfrova transformatsiia biznesstruktur: stratehichni oriientyry v epokhu innovatsii ta tekhnolohichnykh zmin [Digital transformation of business structures: strategic guidelines in an era of innovation and technological change]. *Ekonomichnyi prostir*, *190*, 355–360. https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-63

Zinchenko O. A. (2021). Adaptyvni stratehii pidpryiemstv u tsyfrovomu seredovyshchi [Adaptive strategies of enterprises in the digital environment]. *Problemy ekonomiky*, *3*, 110–116. https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-3-110-116

Науковий керівник – Бабич Д. В., доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та менеджменту, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (м. Харків)

Стаття надійшла до редакції / Received: 10.11.2025.
Статтю прийнято до публікації / Accepted: 24.11.2025

УДК 658.5:004
JEL: M10; O32; O33
DOI: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-12-552-560

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ НА ЗАСАДАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

©2025 **КОНДРАТЕНКО Н. О., ВОЛКОВА М. В.**

УДК 658.5:004
JEL: M10; O32; O33

Кондратенко Н. О., Волкова М. В. Сучасні технології управління підприємством на засадах цифрової трансформації

У статті досліджено сучасні технології управління підприємством на засадах цифрової трансформації та обґрунтовано можливості їх використання для підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання й результативності прийняття управлінських рішень. Відзначено, що, незважаючи на активний розвиток цифрових технологій, значна частина підприємств стикається з труднощами у процесі їх упровадження в систему управління. Визначено сучасні цифрові технології управління підприємством, їхні основні функції, переваги та сфери застосування. З'ясовано, що цифрова трансформація є комплексним процесом стратегічного планування, який поєднує внутрішні ресурси, управлінські пріоритети та зовнішні фактори для досягнення ефективності та конкурентоспроможності в сучасній економіці. Запропоновано алгоритм цифрової трансформації в системі управління підприємством. З'ясовано, що впровадження цифрових технологій у діяльність підприємства супроводжується як суттєвими перевагами, так і певними викликами. Виділені основні проблеми та ризики впровадження цифрової трансформації в систему управління підприємством. Доведено, що цифрові технології відкривають для сучасних підприємств широкі можливості розвитку та вдосконалення бізнес-процесів. Зроблено висновок, що цифрова трансформація є критично важливим інструментом для забезпечення ефективності, гнучкості та стійкого розвитку сучасних підприємств. Вона дозволяє підвищувати точність управлінських рішень завдяки аналітиці великих даних і штучному інтелекту, оптимізувати бізнес-процеси та зменшувати витрати часу та ресурсів через автоматизацію рутинних операцій, а також зміцнювати взаємодію з клієнтами і партнерами, підвищуючи якість сервісу та рівень задоволеності споживачів. В умовах сучасної нестабільності та непередбачуваних викликів цифрові технології стають ключовим чинником забезпечення адаптивності та конкурентоспроможності підприємств, що дозволяє їм оперативно реагувати на зміни ринку, впроваджувати інноваційні бізнес-моделі та підтримувати стабільність у довгостроковій перспективі.

Ключові слова: *управління, сучасні технології, цифрова трансформація, підприємство, діяльність, ефективність.*
Рис.: *2.* ***Табл.:*** *2.* ***Бібл.:*** *14.*

Кондратенко Наталія Олегівна *– доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту і публічного адміністрування, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Чорноглазівська, 17, Харків, 61002, Україна)*
E-mail: *2123kondratenko@gmail.com*
ORCID: *https://orcid.org/0000-0003-3305-9570*
Researcher ID: *https://www.webofscience.com/wos/author/record/F-6336-2019*

Волкова Мілиця В'ячеславівна *– кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і публічного адміністрування, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Чорноглазівська, 17, Харків, 61002, Україна)*
E-mail: *milaha7432@gmail.com*
ORCID: *https://orcid.org/0000-0002-2590-9005*
Researcher ID: *https://www.webofscience.com/wos/author/record/1141336*

UDC 658.5:004
JEL: M10; O32; O33

Kondratenko N. O., Volkova M. V. The Modern Enterprise Management Technologies Based on Digital Transformation
The article examines modern enterprise management technologies based on digital transformation principles and substantiates the possibilities of their use to improve the efficiency of economic entitie's operations and the effectiveness of managerial decision-making. It is noted that, despite the active development of digital technologies, a significant number of enterprises face difficulties in the process of implementing them into the management system. Modern digital enterprise management technologies, their main functions, advantages, and areas of application are identified. It is found that digital transformation is a complex strategic planning process that combines internal resources, managerial priorities, and external factors to achieve efficiency and competitiveness in the modern economy. An algorithm for digital transformation in the enterprise management system is proposed. It is determined that the implementation of digital technologies in enterprise activities is accompanied by both significant advantages and certain challenges. The main problems and risks of implementing digital transformation in the enterprise management system have been highlighted. It has been proved that digital technologies open up broad opportunities for the development and improvement of business processes for modern enterprises. It has been concluded that digital transformation is a critically important tool for ensuring the efficiency, flexibility, and sustainable development of modern enterprises. This allows improving the accuracy of managerial decisions through big data analytics and artificial intelligence, optimizing business processes and reducing time and resource expenditures through the automation of routine operations, as well as strengthening interaction with clients and partners, enhancing the quality of service and the level of consumer satisfaction. In the context of modern instability and unpredictable challenges, digital technologies are becoming a key factor in ensuring the adaptability and competitiveness of enterprises, enabling them to respond quickly to market changes, implement innovative business models, and maintain long-term stability.
Keywords: *management, modern technologies, digital transformation, enterprise, operations, efficiency.*
Fig.: *2.* ***Tabl.:*** *2.* ***Bibl.:*** *14.*

Kondratenko Nataliia O. *– D. Sc. (Economics), Professor, Professor of the Department of Management and Public Administration, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Chornohlazivska Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)*
E-mail: *2123kondratenko@gmail.com*
ORCID: *https://orcid.org/0000-0003-3305-9570*
Researcher ID: *https://www.webofscience.com/wos/author/record/F-6336-2019*
Volkova Militsa V. *– PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Public Administration , O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Chornohlazivska Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)*
E-mail: *milaha7432@gmail.com*
ORCID: *https://orcid.org/0000-0002-2590-9005*
Researcher ID: *https://www.webofscience.com/wos/author/record/1141336*

У сучасних умовах розвитку економіки цифрові технології стають ключовим чинником підвищення ефективності діяльності підприємств. Зростання конкуренції, нестабільність зовнішнього середовища та швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій зумовлюють необхідність перегляду традиційних підходів до управління підприємством і актуалізують цифрову трансформацію управлінських процесів. Використання ERP- і CRM-систем, аналітики великих даних, хмарних сервісів та штучного інтелекту створює нові можливості для підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Незважаючи на активний розвиток цифрових технологій, значна частина підприємств стикається з труднощами у процесі їх упровадження в систему управління. Часто цифрова трансформація зводиться лише до фрагментарної автоматизації окремих бізнес-процесів без комплексного перегляду управлінської моделі. Це знижує ефективність використання цифрових інструментів і не дозволяє досягти очікуваних результатів.

Проблемою також залишається відсутність чіткої стратегії цифрової трансформації, недостатній рівень цифрових компетенцій управлінського персоналу, опір змінам з боку працівників та підвищені ризики у сфері кібербезпеки. У результаті підприємства не повною мірою використовують потенціал сучасних технологій для підтримки управлінських рішень і оптимізації діяльності.

Удосконалення системи управління підприємствами України на засадах цифрової трансформації завжди були в центрі уваги багатьох вітчизняних науковців та практиків. Особливої уваги заслуговують наукові праці таких вчених, як Гудзь О. Є., Федюнін С. А., Щербина В. В. [1], Краус Н. М., Голобородько О. П., Краус К. М. [2], Лазебник Л. Л. [3], Лісова Р. М. [4], Ляшенко В. І., Вишневський О. С. [5], Осика Д. [6], Передерій Т. С. [7], Устенко М. О. Руських А. О. [8], Чмерук Г. Г. [9] та ін.

Але, незважаючи на вагомий доробок вказаних авторів, виникає потреба в системному дослідженні сучасних технологій управління підприємством на засадах цифрової трансформації, а також визначенні шляхів їх ефективного впровадження з урахуванням організаційних, економічних і технологічних аспектів.

Метою статті є дослідження сучасних технологій управління підприємством на засадах цифрової трансформації та обґрунтування можливостей їх використання для підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання та результативності прийняття управлінських рішень.

У сучасних умовах економічної та технологічної нестабільності традиційні методи управління підприємством виявляються недостатньо ефек-

тивними. Зростання конкуренції, прискорення бізнес-процесів, велика кількість інформації та необхідність швидкого прийняття рішень створюють умови, за яких класичні підходи до планування, контролю та організації діяльності не завжди забезпечують потрібну оперативність та точність.

Цифрова трансформація стає відповіддю на ці виклики, оскільки дозволяє автоматизувати рутинні процеси, інтегрувати дані з різних джерел, підвищити прозорість і точність управлінських рішень. Впровадження сучасних цифрових рішень – від ERP і CRM-систем до аналітики великих даних і штучного інтелекту – створює можливості для гнучкого реагування на зміни ринку, оптимізації внутрішніх процесів і покращення взаємодії з клієнтами та партнерами.

Таким чином, цифрова трансформація стає не просто інструментом автоматизації, а ключовим фактором підвищення ефективності діяльності підприємства та адаптації до сучасних економічних умов.

Цифрова трансформація підприємства здійснюється з метою впровадження сучасних цифрових технологій, які перевершують традиційні аналогові рішення. Використання таких технологій дозволяє підвищити ефективність діяльності підприємства, сприяє збільшенню доходів та одночасному скороченню витрат. У результаті цього на ринку з'являються нові гравці, які відзначаються високою гнучкістю та здатністю швидко адаптуватися до змін. Вони використовують інноваційні моделі управління бізнесом, що робить їх більш конкурентоспроможними порівняно з традиційними компаніями. Основні складові цифрової трансформації бізнес-процесів підприємства наведено на *рис. 1*.

У сучасних умовах підприємства все активніше застосовують цифрові технології для управління своєю діяльністю, що стає важливою умовою їхнього розвитку та адаптації до мінливого ринкового середовища. Цифрові рішення дозволяють не лише автоматизувати рутинні операції, але й створювати більш прозорі та інтегровані процеси управління, які охоплюють фінанси, виробництво, логістику, маркетинг і взаємодію з клієнтами. Завдяки цьому підприємства отримують можливість швидше реагувати на зміни зовнішнього середовища, приймати обґрунтовані рішення на основі даних, а також ефективніше розподіляти ресурси та контролювати виконання стратегічних цілей.

Упровадження цифрових технологій стає не просто питанням модернізації ІТ-інфраструктури, а фундаментальною трансформацією способу управління підприємством, що охоплює всі рівні його діяльності – від оперативного до стратегічного. Такий підхід дозволяє підприємствам підвищувати гнучкість, покращувати комунікації між підрозділами, забезпечувати високу якість обслуговування клієнтів і створювати додаткову цінність для всіх зацікавлених сторін. Сучасні цифрові технології управління підприємством, їхні основні функції, переваги та сфери застосування наведено в *табл. 1*.

Цифрові технології кардинально змінюють організацію управлінських процесів на сучасних підприємствах, роблячи їх більш прозорими, оперативними та гнучкими. Вони забезпечують інтеграцію різних підрозділів, дозволяють збирати й аналізувати великі обсяги інформації в режимі реального часу, а також відкривають нові можливості для планування, контролю та прийняття управлінських рішень. Завдяки цьому керівники отримують більш повне уявлення про стан справ у компанії, можуть швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища та ефективніше використовувати ресурси. Вплив

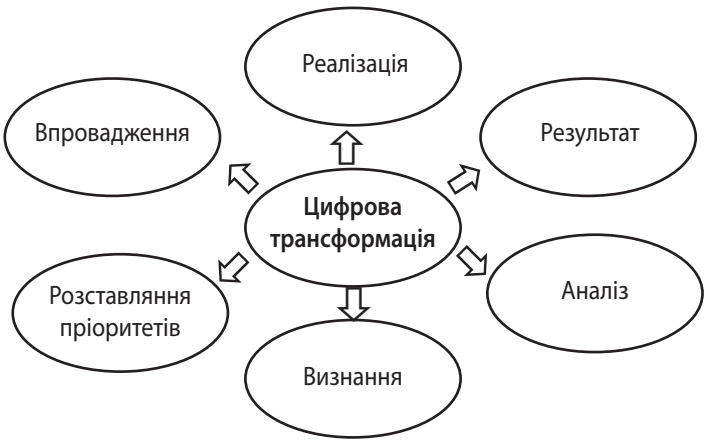

Рис. 1. Основні складові цифрової трансформації бізнес-процесів підприємства

Джерело: побудовано на основі [10].

Таблиця 1

Основні цифрові технології в управлінні підприємством та їхній вплив на бізнес-процеси

Назва	Основні функції	Переваги для підприємства	Сфера застосування
ERP-системи (*Enterprise Resource Planning*)	Інтеграція бізнес-процесів, облік фінансів, управління виробництвом, персоналом, логістикою	Централізація даних, підвищення точності планування, оптимізація ресурсів	Фінанси, виробництво, складський облік, HR
CRM-системи (*Customer Relationship Management*)	Управління взаємовідносинами з клієнтами, аналіз поведінки, планування маркетингових активностей	Покращення обслуговування, підвищення лояльності клієнтів, оптимізація продажів	Продажі, маркетинг, обслуговування клієнтів
Аналітика великих даних (*Big Data*)	Збір, обробка й аналіз великих обсягів інформації	Прогнозування, виявлення трендів, підвищення якості рішень	Стратегічне планування, маркетинг, фінансовий аналіз
Хмарні сервіси (*Cloud Computing*)	Доступ до програм і даних онлайн, зберігання та обробка інформації	Зниження витрат на інфраструктуру, гнучкість бізнес-процесів, масштабованість	Усі бізнес-процеси, віддалена робота, IT-інфраструктура
Штучний інтелект і роботизація процесів (*AI, RPA*)	Автоматизація рутинних завдань, аналіз даних, прогнозування, оптимізація ресурсів	Підвищення швидкості та точності рішень, зменшення людського фактора	Фінанси, HR, аналітика, операційна діяльність

Джерело: систематизовано за [11; 12].

цифрових технологій проявляється в кількох ключових напрямках, що визначають сучасний характер управління та створюють основу для підвищення результативності діяльності підприємства:

1. Планування – ERP-системи та аналітика великих даних дозволяють прогнозувати потреби підприємства в ресурсах, оцінювати можливі ризики та формувати стратегічні й оперативні плани на основі об'єктивної інформації. Це забезпечує більш гнучке реагування на зміни ринкової кон'юнктури та дозволяє своєчасно коригувати плани.

2. Контроль і моніторинг – сучасні цифрові інструменти дозволяють здійснювати постійний збір і аналіз даних щодо виконання бізнес-процесів, фінансових показників та діяльності персоналу. Такий підхід підвищує прозорість процесів, мінімізує ризики помилок і забезпечує своєчасне реагування на відхилення від планових показників.

3. Прийняття рішень – завдяки штучному інтелекту, аналітиці великих даних і роботизації процесів керівники отримують можливість швидко аналізувати альтернативи, оцінювати потенційні наслідки та обирати оптимальні управлінські рішення. Це підвищує якість і ефективність процесу ухвалення рішень, а також зменшує вплив людського фактора.

4. Взаємодія з клієнтами та партнерами – CRM-системи та цифрові канали комунікацій дозволяють більш ефективно управляти контактами, персоналізувати пропозиції та підвищувати рівень задоволеності клієнтів. Інтеграція таких технологій створює єдину інформаційну базу, що полегшує взаємодію всередині компанії та за її межами.

5. Оптимізація ресурсів – цифрові рішення дають змогу ефективніше розподіляти фінансові, матеріальні та людські ресурси, автоматизувати рутинні завдання та скорочувати витрати часу на обробку інформації, що позитивно впливає на загальну продуктивність підприємства.

Отже, впровадження цифрових технологій трансформує класичні управлінські процеси, роблячи їх більш адаптивними, швидкими та орієнтованими на результат. Підприємства, які успішно інтегрують такі інструменти, отримують суттєві переваги у плануванні, контролі та прийнятті рішень, що сприяє підвищенню ефективності їхньої діяльності та зміцненню позицій на ринку.

Процес цифрової трансформації підприємства розпочинається з чіткого усвідомлення загального цифрового бачення організації та розуміння того, яку роль цифрові технології можуть відігравати в сучасному бізнес-середовищі. Це включає не лише оцінку доцільності впровадження різноманітних інноваційних рішень, але й формування комплексного уявлення про те, як цифро-

візація здатна підвищити ефективність діяльності підприємства, оптимізувати внутрішні процеси та забезпечити конкурентні переваги.

На основі такого бачення керівництво організації отримує можливість визначити стратегічні пріоритети, які стануть основою для поступового переходу до цифрової трансформації. Серед ключових напрямів можуть бути: автоматизація виробничих процесів, впровадження електронного документообігу, цифровізація систем управління та контролю, інтеграція аналітичних інструментів та інші технологічні рішення, що відповідають специфічним потребам і цілям підприємства. Кожна організація формує свій унікальний набір пріоритетів залежно від своєї галузі, масштабів діяльності та стратегії розвитку.

Водночас формування стратегічних пріоритетів неможливе без урахування зовнішніх чинників цифрового середовища. Сюди входять рівень цифровізації конкурентів, наявність і розвиток цифрової інфраструктури у відповідній галузі, зміни в поведінці споживачів у онлайн-середовищі, а також інші соціально-економічні та технологічні тенденції. Розуміння цих зовнішніх умов дозволяє підприємству не лише адаптувати власні цифрові ініціативи до реалій ринку, а й знаходити нові можливості для розвитку та створення додаткової цінності для клієнтів.

Таким чином, цифрова трансформація – це не просто впровадження нових технологій, а комплексний процес стратегічного планування, який поєднує внутрішні ресурси, управлінські пріоритети та зовнішні фактори для досягнення ефективності та конкурентоспроможності в сучасній економіці. Алгоритм цифрової трансформації в системі управління підприємством наведено на *рис. 2.*

Етапи цифрової трансформації в системі управління включають певні завдання та конкретні заходи в рамках кожного визначеного елементу підприємства.

Наведена послідовність ілюструє системний підхід до цифрової трансформації підприємства, починаючи з формування цифрового бачення та визначення стратегічних пріоритетів цифровізації, що окреслюють основні цілі та напрями змін у діяльності підприємства. Ці пріоритети визначають зони цифрових змін, які потребують упровадження інноваційних технологічних рішень.

Процес цифрової трансформації є послідовністю ключових етапів, серед яких оцінка поточного рівня цифрової зрілості підприємства, виявлення «вузьких місць», дослідження цифрових технологій, формування цілей і стратегії, розробка дорожньої карти, прийняття управлінських рішень, впровадження плану та контроль результатів. Такий підхід забезпечує структуровану та послідовну реалізацію цифрових ініціатив.

Особлива увага приділяється внутрішнім факторам, що впливають на успішність трансформації – стратегії, персоналу та організаційній культурі, які створюють управлінський контекст і визначають готовність підприємства до змін. Водночас зовнішнє середовище, зокрема розвиток цифрових технологій у галузі, рівень цифровізації конкурентів, стан цифрової інфраструктури та поведінка споживачів, виступає важливим чинником, що формує рамки цифрового бачення та пріоритетів.

У результаті впровадження цифрової трансформації підприємство отримує нові цифрові можливості, що сприяють підвищенню операційної ефективності, поліпшенню взаємодії з клієнтами та зміцненню конкурентних позицій. Отже, представлена модель відображає комплексний і багаторівневий процес, що поєднує стратегічне планування, управління змінами та адаптацію до зовнішніх викликів у контексті цифровізації сучасного бізнесу.

Впровадження цифрових технологій у діяльність підприємства супроводжується як суттєвими перевагами, так і певними викликами. Незважаючи на очевидні можливості для підвищення ефективності управлінських процесів, процес цифрової трансформації потребує значних ресурсів та ретельного планування.

Серед ***основних проблем*** можна виділити:

- високі фінансові витрати на придбання, інтеграцію та обслуговування цифрових систем, що особливо актуально для малих і середніх підприємств;
- опір персоналу змінам, пов'язаним з переходом на нові технології, що може уповільнювати процес упровадження та знижувати ефективність використання систем;
- проблеми сумісності та інтеграції існуючих процесів з новими цифровими рішеннями, що вимагає адаптації організаційної структури та бізнес-процесів;
- ризики безпеки даних, пов'язані з обробкою великого обсягу інформації та використанням хмарних сервісів.

Упровадження цифрових технологій у діяльність сучасного підприємства створює значні можливості для підвищення ефективності управлінських процесів, оптимізації ресурсів, швидшого прийняття рішень та адаптації до швидкозмінного ринкового середовища. Разом із цим цифрова трансформація пов'язана з певними ризиками, які

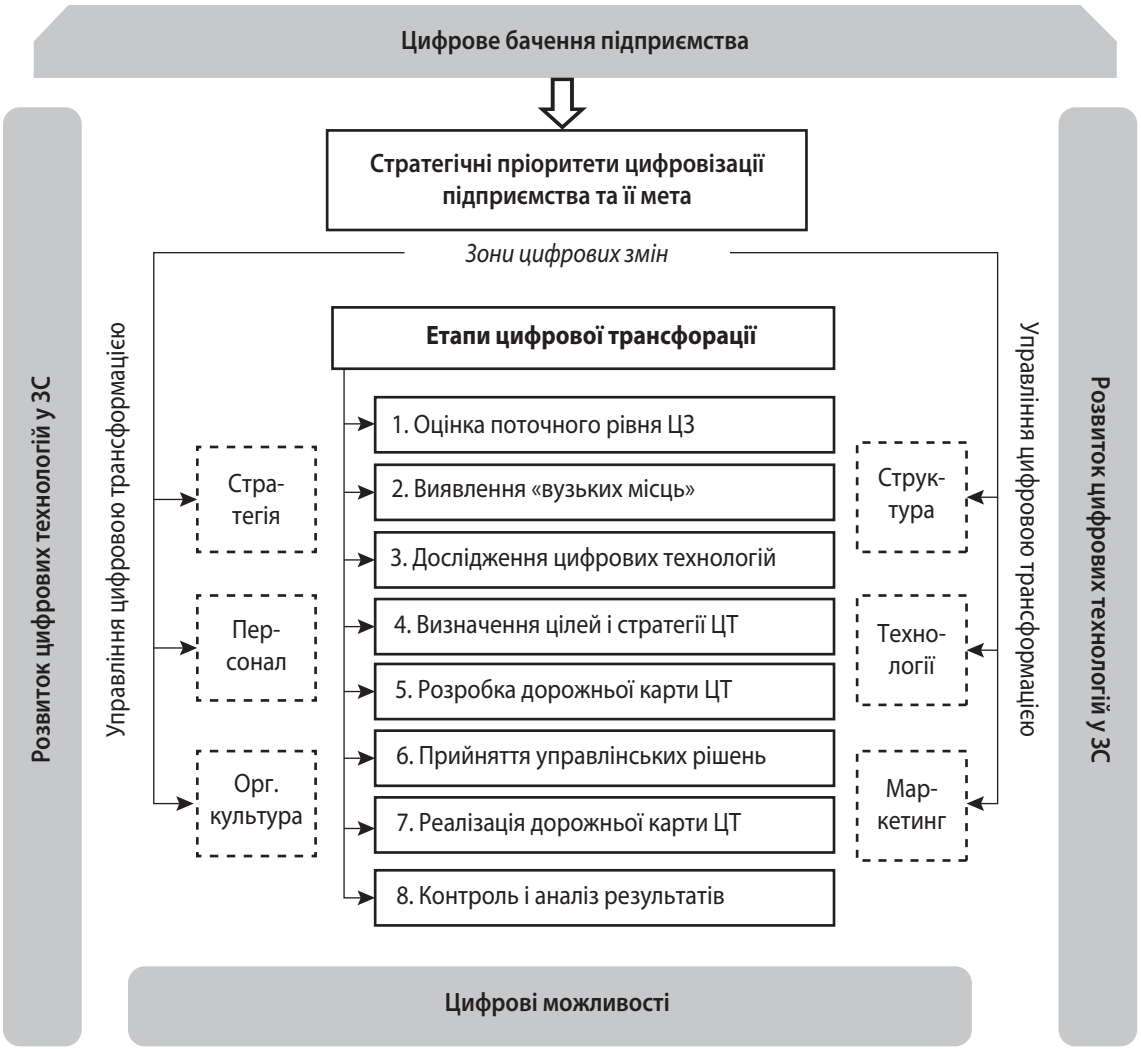

Рис. 2. Алгоритм цифрової трансформації в системі управління підприємством

Джерело: побудовано на основі [13; 14].

можуть впливати на результати її впровадження та загальну ефективність підприємства. Такі ризики виникають через високу технологічну складність систем, необхідність інтеграції нових інструментів у наявні бізнес-процеси, потребу в значних фінансових і людських ресурсах, а також через потенційні загрози безпеці даних. Крім того, успішність цифрової трансформації значною мірою залежить від готовності персоналу до змін, рівня його компетентності та здатності керівництва ефективно організувати процес упровадження.

Недооцінка цих факторів може призвести до технічних збоїв, низької віддачі від інвестицій та навіть стратегічних помилок у розвитку підприємства. Тому для забезпечення успішної цифрової трансформації необхідно системно оцінювати всі можливі ризики, передбачати методи їх мінімізації та розробляти поетапні стратегії впровадження цифрових рішень. Ключові категорії ризиків цифрової трансформації в системі управління, їхні можливі наслідки та підходи до мінімізації наведені в *табл. 2.*

Незважаючи на існування зазначених ризиків, цифрова трансформація залишається стратегічно вигідним рішенням для підприємств. Вона дозволяє підвищити прозорість і контроль управлінських процесів, забезпечує швидкість і точність прийняття рішень, оптимізує використання ресурсів і створює умови для впровадження інноваційних бізнес-моделей. Підприємства, які системно оцінюють ризики, використовують методи їх мінімізації та ретельно планують впровадження цифрових технологій, отримують значні конкурентні переваги, зміцнюють позиції на ринку та забезпечують стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Водночас цифрові технології відкривають для сучасних підприємств широкі можливості розвитку та вдосконалення бізнес-процесів. Однією з

Таблиця 2

Основні ризики цифрової трансформації підприємства

Категорія ризику	Опис	Можливі наслідки	Методи мінімізації
Фінансові ризики	Великі витрати на придбання, впровадження та підтримку цифрових рішень	Зниження рентабельності, затримка окупності інвестицій	Поетапне впровадження, ретельне планування бюджету, оцінка ROI
Організаційні ризики	Опір персоналу змінам, потреба в навчанні, складність інтеграції	Зниження продуктивності, затримки в упровадженні	Навчання, комунікація змін, залучення співробітників до процесу трансформації
Технічні ризики	Несумісність з існуючою IT-інфраструктурою, технічні збої	Проблеми в роботі систем, втрата даних	Вибір сумісних рішень, регулярне тестування та технічне обслуговування
Ризики безпеки даних	Загрози витоку або втрати інформації, особливо при використанні хмарних сервісів	Шкода репутації, фінансові втрати, юридичні наслідки	Кібербезпека, резервне копіювання, контроль доступу
Стратегічні ризики	Неправильне пріоритетне впровадження технологій	Низька віддача від інвестицій, відставання від конкурентів	Стратегічне планування, оцінка ефективності впровадження, консультації експертів

Джерело: авторська розробка.

ключових переваг є підвищення оперативності та точності управлінських рішень завдяки використанню аналітики великих даних (Big Data) та інструментів штучного інтелекту (ШІ). Наприклад, сучасні системи прогнозування попиту або оптимізації ланцюгів постачання дозволяють керівникам приймати обґрунтовані рішення в режимі реального часу, мінімізуючи ризики та підвищуючи ефективність ресурсів. Використання ШІ у фінансовому аналізі або маркетингових дослідженнях дозволяє автоматично обробляти великі обсяги даних, виявляти приховані закономірності та прогнозувати зміни ринку.

Цифрові технології також сприяють значній оптимізації бізнес-процесів і скороченню витрат часу та ресурсів. Автоматизація рутинних операцій, таких як обробка документів, управління складськими запасами чи адміністрування фінансових потоків, дозволяє співробітникам зосередитися на стратегічно важливих завданнях. Наприклад, впровадження ERP-систем або роботизованих процесів (RPA) на виробництві або у фінансовому секторі зменшує кількість людських помилок і підвищує швидкість виконання операцій, що прямо впливає на ефективність роботи підприємства.

Ще однією важливою перспективою є покращення взаємодії з клієнтами та партнерами. Цифрові платформи дозволяють персоналізувати сервіси, формувати індивідуальні пропозиції для клієнтів і забезпечувати безперебійну комунікацію. Наприклад, інтеграція CRM-систем з аналітичними інструментами дозволяє компаніям оперативно реагувати на потреби споживачів, підвищувати рівень задоволеності та лояльності, а також зміцнювати партнерські відносини завдяки прозорості та швидкості обміну інформацією.

Цифровізація також зміцнює стратегічні позиції підприємства на ринку. Підприємства, які володіють гнучкими цифровими інструментами, можуть швидко адаптуватися до змін зовнішнього середовища, реагувати на нові тенденції та кон'юнктуру ринку, а також ефективно конкурувати навіть у нестабільних умовах. Наприклад, онлайн-платформи для продажу та доставки товарів дозволяють розширити ринки збуту, а цифрові системи аналізу конкурентів – своєчасно коригувати стратегію компанії.

Впровадження цифрових технологій відкриває також можливість реалізації інноваційних бізнес-моделей, які забезпечують додаткову цінність для клієнтів і створюють конкурентні переваги. Прикладом може бути перехід традиційного виробника на модель «продукт як послуга» (*Product-as-a-Service*), коли клієнт отримує не просто товар, а комплексне рішення з обслуговуванням та супутніми сервісами. Це дозволяє підприємствам генерувати нові джерела доходу, формувати міцнішу взаємодію з клієнтами та закріплювати свою позицію на ринку.

Цифрові технології сьогодні стають не лише інструментом підвищення ефективності, а й ключовим фактором забезпечення стійкості та адаптивності підприємств у мінливих умовах сучасної економіки. В умовах глобальних криз, нестабільності ринків та зовнішніх загроз здатність швидко реагувати на зміни, оперативно приймати рішення та підтримувати безперервність процесів є вирішальною для виживання підприємства. Цифрова трансформація дозволяє сформувати таку гнучкість, що дає змогу зберігати стратегічні позиції навіть у надзвичайних ситуаціях.

Таким чином, ефективна цифрова трансформація потребує комплексного підходу, який поєднує технологічні, організаційні та управлінські аспекти. Успішні підприємства, що долають труднощі впровадження цифрових рішень та адаптують свої процеси до нових умов, отримують значні переваги, включно з підвищенням операційної ефективності, зростанням якості обслуговування клієнтів, гнучкістю реагування на зміни та здатністю реалізовувати інноваційні бізнес-моделі. Це, своєю чергою, забезпечує стійкий розвиток і конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі, що є критично важливим у сучасній економіці, орієнтованій на цифрові технології та швидкі ринкові трансформації.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи все наведене, можна зробити висновок, що цифрова трансформація є критично важливим інструментом для забезпечення ефективності, гнучкості та стійкого розвитку сучасних підприємств. Вона дозволяє підвищувати точність управлінських рішень завдяки аналітиці великих даних і штучному інтелекту, оптимізувати бізнес-процеси та зменшувати витрати часу і ресурсів через автоматизацію рутинних операцій, а також зміцнювати взаємодію з клієнтами і партнерами, підвищуючи якість сервісу та рівень задоволеності споживачів.

За умов сучасної нестабільності та непередбачуваних викликів цифрові технології стають ключовим чинником забезпечення адаптивності та конкурентоспроможності підприємств, що дозволяє їм оперативно реагувати на зміни ринку, впроваджувати інноваційні бізнес-моделі та підтримувати стабільність у довгостроковій перспективі.

Перспективою подальших досліджень має бути розробка методичного підходу до оцінки впливу цифровізації на стратегічну стійкість підприємства у кризових ситуаціях. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Гудзь О. Є., Федюнін С. А., Щербина В. В. Диджиталізація, як конкурентна перевага підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 3. С. 18–24. DOI: https://doi.org/10.31673/2415-8089.2019.031824
2. Краус Н. М., Голобородько О. П., Краус К. М. Цифрова економіка: тренди та перспективи розвитку авангардного характеру розвитку. *Ефективна економіка*. 2018. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf
3. Лазебник Л. Л. Діджиталізація економічних відносин як фактор удосконалення бізнес-процесів підприємства. *Економічний вісник. Серія «Фінанси, облік, оподаткування»*. 2018. Вип. 2. С. 69–74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2018_2_12
4. Лісова Р. М. Вплив діджиталізації на бізнес-моделі: етапи та інструменти цифрової трансформації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2019. Вип. 24. Ч. 2. С. 114–118. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7685cfb6-cbba-499b-a711-58d6e18652d8/content
5. Ляшенко В. І., Вишневський О. С. Цифрова модернізація економіки України як можливість прориvного розвитку : монографія. Київ : ІЕН НАНУ, 2018. 252 с.
6. Осика Д. 10 кроків цифрової трансформації бізнесу. *Українська правда*. 3 липня 2020. URL: https://www.epravda.com.ua/columns/2020/07/3/662521
7. Передерій Т. С. Стратегія цифрової безпеки підприємства як драйвер цифрової трансформації економіки України. *Вісник економічної науки України*. 2019. № 2. С. 201–204. DOI: https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2(37).201-204
8. Устенко М. О. Руських А. О. 54 Діджиталізація: основа конкурентоспроможності підприємства в реаліях цифрової економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 68. С. 181–192. DOI: https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i68.188288
9. Чмерук Г. Г. Інструменти цифрової трансформації суб'єктів господарювання. *Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво»*. 2020. № 2. С. 170–177. DOI: https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-2-29
10. Bradley J., Loucks J., Macaulay J. et al. Digital Vortex. How Digital Disruption Is Redefining Industries. June 2015. URL: https://www.cisco.com/c/dam/en/us/solutions/collateral/industry-solutions/digital-vortex-report.pdf
11. Маркевич К. Цифровізація: переваги та шляхи подолання викликів. *Разумков-центр*. 06 вересня 2021. URL: https://razumkov.org.ua/statti/tsyfrovizatsiia-perevagy-ta-shliakhy-podolannia-vyklykiv

12. Якушко І. Сутність та особливості цифрової трансформації. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 4. С. 75–82. DOI: https://doi.org/0.25140/2411-5215-2021-4 (28)-75-82
13. Батракова Т. І., Линовецька В. Ю. Особливості та принципи цифрової економіки в Україні. *Економічні студії*. 2018. № 2. С. 94–97. URL: https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/623580.pdf
14. Teichert R. Digital Transformation Maturity: A Systematic Review of Literature. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*. 2019. Vol. 67. No. 6. P. 1673–1687. DOI: https://doi.org/10.11118/actaun201967061673

REFERENCES

Batrakova T. I. & Lynovetska V. Yu. (2018). Osoblyvosti ta pryntsypy tsyfrovoi ekonomiky v Ukrayne [Features and principles of the digital economy in Ukraine]. *Ekonomichni studii, 2*, 94–97. https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/623580.pdf

Bradley J., Loucks J. & Macaulay J. (2015). Digital Vortex. How Digital Disruption Is Redefining Industries. *Cisco*. https://www.cisco.com/c/dam/en/us/solutions/collateral/industry-solutions/digital-vortex-report.pdf

Chmeruk H. H. (2020). Instrumenty tsyfrovoi transformatsii subiektiv hospodariuvannia [Tools for digital transformation of business entities]. *Derzhava ta rehiony. Seriia «Ekonomika ta pidpryiemnytstvo», 2*, 170–177. https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-2-29

Hudz O. Ye., Fediunin S. A. & Shcherbyna V. V. (2019). Dydzhytalizatsiia, yak konkurentna perevaha pidpryiemstv [Digitalization as a competitive advantage of enterprises]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes, 3*, 18–24. https://doi.org/10.31673/2415-8089.2019.031824

Kraus N. M., Holoborodko O. P. & Kraus K. M. (2018). Tsyfrova ekonomika: trendy ta perspektyvy rozvytku avanhardnoho kharakteru rozvytku [Digital economy: trends and prospects of the avant-garde nature of development]. *Efektyvna ekonomika*, *1*. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf

Lazebnyk L. L. (2018). Didzhytalizatsiia ekonomichnykh vidnosyn yak faktor udoskonalennia biznes-protsesiv pidpryiemstva [Digitalization of economic relations as a factor in improving business processes of the enterprise]. *Ekonomichnyi visnyk. Seriia «Finansy, oblik, opodatkuvannia», 2*, 69–74. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2018_2_12

Liashenko V. I. & Vyshnevskyi O. S. (2018). *Tsyfrova modernizatsiia ekonomiky Ukrainy yak mozhlyvist proryvnoho rozvytku:* monohrafiia [Digital modernization of the economy of Ukraine as an opportunity for breakthrough development: monograph]. Kyiv: IEN NANU.

Lisova R. M. (2019). Vplyv didzhytalizatsii na biznes-modeli: etapy ta instrumenty tsyfrovoi transformatsii [Impact of digitalization on business models: stages and tools of digital transformation]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo», 24*, 114–118. https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7685cfb6-cbba-499b-a711-58d6e18652d8/content

Markevych K. (2021, September 6). Tsyfrovizatsiia: perevahy ta shliakhy podolannia vyklykiv [Digitalization: advantages and ways to overcome challenges]. *Razumkov-tsentr*. https://razumkov.org.ua/statti/tsyfrovizatsiia-perevagy-ta-shliakhy-podolannia-vyklykiv

Osyka D. (2020, July 3). 10 krokiv tsyfrovoi transformatsii biznesu [10 steps of digital business transformation]. *Ukrainska pravda*. https://www.epravda.com.ua/columns/2020/07/3/662521

Perederii T. S. (2019). Stratehiia tsyfrovoi bezpeky pidpryiemstva yak draiver tsyfrovoi transformatsii ekonomiky Ukrainy [Enterprise digital security strategy as a driver of digital transformation of the Ukrainian economy]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy, 2*, 201–204. https://doi.org/10.37405/1729-7206.2019.2(37).201-204

Teichert R. (2019). Digital Transformation Maturity: A Systematic Review of Literature. *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis, 6*(67), 1673–1687. https://doi.org/10.11118/actaun201967061673

Ustenko M. O. & Ruskykh A. O. (2019). Didzhytalizatsiia: osnova konkurentospromozhnosti pidpryiemstva v realiiakh tsyfrovoi ekonomiky [Digitalization: the basis of enterprise competitiveness in the realities of the digital economy]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti, 68*, 181–192. https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i68.188288

Yakushko I. (2021). Sutnist ta osoblyvosti tsyfrovoi transformatsii [Essence and features of digital transformation]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia, 4*, 75–82. https://doi.org/0.25140/2411-5215-2021-4(28)-75-82

Стаття надійшла до редакції / Received: 10.11.2025.
Статтю прийнято до публікації / Accepted: 26.11.2025